

ХОТ БАЙГУУЛАЛТ,
БАРИЛГА, ОРОН
СУУЦЖУУЛАЛТЫН ЯАМ

САЛБАРЫН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ,
ҮНЭЛГЭЭ, ДОТООД АУДИТЫН ГАЗАР

“ДАРХАН ХОТЫН ЦЭВЭР УСНЫ ШУГАМ СҮЛЖЭЭГ
ӨРГӨТГӨХ, ШИНЭЧЛЭХ, УХААЛАГ ТООЛУУР НЭВТРҮҮЛЭХ
ТӨСӨЛ”- ИЙН 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТЭД
ХИЙСЭН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

УЛААНБААТАР ХОТ
2025 он

**“ДАРХАН ХОТЫН ЦЭВЭР УСНЫ ШУГАМ СҮЛЖЭЭГ ӨРГӨТГӨХ, ШИНЭЧЛЭХ,
УХААЛАГ ТООЛУУР НЭВТРҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ”- ИЙН 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТЭД ХИЙСЭН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН**

2025.12.31

НЭГ. ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГО

“Дархан хотын цэвэр усны шугам сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх, ухаалаг тоолуур нэвтрүүлэх төсөл”-ийн 2025 оны төлөвлөгөөний биелэлтэд хийсэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж дүгнэлт өгч, удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж цаашид анхаарч ажиллах асуудлын талаар санал, зөвлөмж хүргүүлэх, удирдлагыг холбогдох мэдээллээр хангахад энэхүү хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний ажлын ЗОРИЛГО оршино.

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийхдээ Засгийн газрын 2025 оны “Журам батлах тухай” 43 дугаар тогтоолын 3-р хавсралтаар баталсан “Байгууллагын үйл ажиллагаа, үр дүнг үнэлж дүгнэх журам”- ыг үндэслэл болгов.

ХОЁР. ТӨСЛИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Төслийн нэр:	Дархан хотын цэвэр усны шугам сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх, ухаалаг тоолуур нэвтрүүлэх “AUS 239 885” төсөл
Төслийн зорилго:	Усны нөөцийг хамгаалахад бодит хувь нэмэр оруулж, усны зүй зохистой хэрэглээг дэмжин, Дархан хотын усны алдагдлыг бууруулаж, ус хангамж, ариутгах татуургын дэд бүтцийг сайжруулан хэрэглэгчдийг эрүүл ахуйн шаардлага хангасан баталгаат ус хангамжийн үйлчилгээгээр хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх, Дархан хотын усны хэрэглээнд ухаалаг систем нэвтрүүлж, монголын анхны ухаалаг хэрэглээтэй цахим хот болгоход оршино.
Хүрэх үр дүн:	Дархан хотын цэвэр усны магистрал шугам сүлжээний зарим хэсэг шинэчлэгдэж, усны алдагдал буурах, хүн амын ус хангамжийн үйлчилгээний чанарыг сайжруулах, усны зарцуулалт, хэрэглээг ухаалагаар хянаж, эдийн засгийн хэмнэлт бий болно
Хугацаа:	2023-2025.12.31. Зээлийн ашиглалтын хугацааг ЮниКридет банкнаас 2026.06.30 хүртэл сунгасан.
Санхүүжилтийн эх үүсвэр:	Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Австри Улсын Засгийн газар хоорондын Санхүүгийн хамтын ажиллагааны хэлэлцээр, БН Австри Улсын ЮниКридет Банкны нөхцөлт зээл. Гадаад зээл
Төсөвт өртөг:	Нийт: 7.5 сая ЕВРО:

Ерөнхий захиалагч:	- Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам. - Сангийн яам
Захиалагч:	Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын тамгын газар
Төсөл хэрэгжүүлэгч:	Дархан хотын цэвэр усны шугам сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх, ухаалаг тоолуур нэвтрүүлэх төсөл хэрэгжүүлэх нэгж. (Сангийн сайдын 2023 оны 113 дугаар тушаал)
Гүйцэтгэгч:	Ерөнхий гүйцэтгэгч: БН Австри У-ын “Ти Ар Эм” компани Туслан гүйцэтгэгч: “Эм Ти Юу” ХХК
Гэрээний нөхцөл, огноо, дугаар:	Түлхүүр гардуулах; 2022.09.07; №2022/455;
Төслөөр гүйцэтгэх ажил:	- Шугам сүлжээ, барилга, байгууламжийн зураг төсөл; - 13.3км цэвэр ус дамжуулах уян ширмэн шугам хоолойг шинэчлэн солих, шинээр барих; - Усны зарцуулалтыг хэмжих ухаалаг системийг байгуулах. (нэгдсэн удирдлагын төв, сервер, программ хангамж, мэдээлэл дамжуулах байгууламж, 15000ш усны тоолуур суурилуулах); - Дархан хотын НАА, усны аж ахуйн хүний нөөцийг чадавхижуулах; - Барилга угсралтын ажлыг ашиглалтад хүлээн авах - Төслөөр гүйцэтгэсэн ажлыг ашиглагч байгууллагад хүлээлгэн өгөх; - Туршилт тохируулга хийх

ГУРАВ. ХЯНАЛТ - ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ

“Дархан хотын цэвэр усны шугам сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх, ухаалаг тоолуур нэвтрүүлэх төсөл”-ийн 2025 оны барилгын ажил гүйцэтгэх календарчилсан төлөвлөгөөг ХББОСЯ-ны НААБЗГ, төсөл хэрэгжүүлэх нэгж, ерөнхий гүйцэтгэгч хамтран баталж нэг удаа тодотгон шинэчилэн баталсан байна.

Шинэчлэн тодотгож баталсан барилгын ажлын календарчилсан төлөвлөгөө, төслөөр хэрэгжүүлэх 6 төрлийн ажилбарын хүрээнд төлөвлөсөн зорилт, арга хэмжээний биелэлтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийхэд 2025 оны төлөвлөгөөний биелэлт 68.9 хувь, төслийн хэрэгжилтийн нийт түвшин 80.6 хувь буюу төслийн хэрэгжилтийг “тодорхой үр дүнд хүрсэн” гэж үнэлэв.

Хүснэгт-1: Төслийн хэрэгжилтийн ерөнхий үнэлгээ

Төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн үнэлгээ, дүгнэлт	Арга хэмжээний нэр		Нийт хувь
	Ажлын нийт түвшин 2024 онд		66.6
	Ажлын нийт түвшин 2025 онд		80.6
	2025 оны төлөвлөгөөний биелэлт		68.9

Хүснэгт-2: Төслийн үр дүнд хүрэх түвшиний хэрэгжилт:

№	Ажил, үйлчилгээ	Эзлэх хувь	Тоо хэмжээ		2025 онд төлөвлөсөн	Хэрэгжилт		
			Нийт төлөвлөсөн	2023-2024 оны гүйцэтгэл		2025 оны гүйцэтгэл	2025 оны хэрэгжилт /хувь/	Нийт төслийн хэрэгжилт /хувь/
1	Усны шугам хоолой өргөтгөх шинэчлэх	50	13.3км	9.4км	3.9км	3.9км	100	100/50
2	Цахим тоолуур	40	15000	4409	10591	5576	52.6	66.6/26.6
3	Чадавхижуулах сургалт	4	2	1	1	1	100	100/4
4	Хүлээн авах комисс	3	2	-	2	2	0	0/0
5	Ашиглагчид хүлээлгэн өгөх	2	1	-	1	0	0	0/0
6	Туршилт тохируулга	1	1 багц	-	Хугацаа болоогүй			0/0
БҮГД		100					68.9	80.6

Төслийн хүрээнд 2025 онд усны шугам хоолойн угсралтын ажил 100%, ухаалаг тоолуур суурьлуулах ажил 10%, ИТА-ыг чадавхижуулах сургалт 100%, барилга байгууламжийг ашиглалтад хүлээн авах, ашиглагчид хүлээлгэн өгөх ажлууд хийгдээгүй 0% тай, хугацаа болоогүй 1 арга хэмжээ байна.

“ЭРЧИМЖҮҮЛЭХ ШААРДЛАГАТАЙ” 10 хувьтай нэг арга хэмжээ байна. Үүнд:

1. Төслөөр хийж гүйцэтгэх 15000ш цэвэр усны ухаалаг тоолуурын үлдэгдэл 5000 тоолуурыг төлөвлөсөн бүсүүдэд сурилуулах,

“ҮР ДҮНГҮЙ” төлөвлөсөн хугацаандаа хэрэгжээгүй 0 хувийн гүйцэтгэлтэй 2 арга хэмжээ байна. Үүнд:

1. Төслийн хүрээнд угсралт, сурилуулагдсан шугам сүлжээ, тоног төхөөрөмжийг ашиглалтад оруулах комисс ажиллуулж, байнгын ашиглалтад оруулах

2. Ашиглалтад оруулсан шугам сүлжээ, тоног төхөөрөмжийг ашиглагч, эзэмшигч байгууллагад хүлээлгэн өгөх, Төслийн хаалтын тайлан боловсруулах, тайлагнах,

Хугацаа болоогүй 1 арга хэмжээ байгаа нь ухаалаг цахим системийн үйл ажиллагаа, шинээр болон өргөтгөсөн ус хангамжийн шугам сүлжээний туршилт тохируулгын ажил байна.

ДӨРӨВ. ДҮГНЭЛТ

Төслийн 2025 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтээ жилийн эцсийн байдлаар өссөн дүнгээр 90.5 хувьтай үнэлж ирүүлсэн биелэлтэд хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийхэд 80.6 хувьтай “Тодорхой үр дүнд хүрсэн” гэж дүгнэв.

Төслийг 2025 онд дуусгах төлөвлөгөөтэй байсан боловч III ээлжийн 5000ш цэвэр усны ухаалаг тоолуур (хэмжих хэрэгсэл)-ыг Хэмжил зүйн тухай хуульд зааснаар загварын туршилтад хамруулж, тохирлын гэрчилгээ олгож “хэмжих

хэрэгслийн шалгалт баталгаажуулалт” хийх байгууллага 2025 оны 9 дүгээр сарын 29-ний өдрийг хүртэл тодорхоогүй байжээ.

Төслийн гэрээний хугацаа дуусахаас 1 хоногийн өмнө буюу 2025 оны 9 дүгээр сарын 29-ний өдөр Стандарт хэмжил зүйн газрын даргын А/257 тоот “Хэмжих хэрэгслийн загварын баталгааны гэрчилгээ олгох тухай” тушаал гарч төслийн 3 дахь ээлжийн 5000 ширхэг цэвэр усны ухаалаг тоолуурыг Хэмжил зүйн мэдээлэлийн Улсын нэгдсэн санд бүртгэх, тохирлын гэрчилгээ олгох, баталгаажуулалт хийх боломж бүрджээ. Улмаар хэмжих хэрэгслийн баталгаажуулалт хийгдэж 2025 онд багтаан нийт 500ш тоолуурыг суурьлуулсан байна.

Үүнээс шалтгаалан төслийн барилга угсралтын ажлыг ашиглалтад оруулах комисс зохион байгуулж ажиллах, ашиглагч байгууллагад хүлээлгэн өгөх ажлууд хийгдэх боломжгүй болж хойшлогдсон байна.

ТАВ. САНАЛ, ЗӨВЛӨМЖ

Бүгд Найрамдах Австри Улсын нөхцөлт зээлийн санхүүжилтээр хэрэгжиж байгаа Дархан хотын цэвэр усны шугам сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх, ухаалаг тоолуур нэвтрүүлэх “AUS 239 885” төслийн 2025 оны гүйцэтгэлд хиясэн хяналт-шинжилгээгээр дараах зөвлөмжийг Төсөл хэрэгжүүлэх нэгж (А.Пүрэвсүрэн)-д гаргаж байна. Үүнд:

1. Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын 2025 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдрийн “ажлын хэсэг байгуулах тухай” 01-А/579 дугаар захирамжын хэрэгжилтийг хангуулж холбогдох байгууллагуудтай хамтран 17 байршилд төслийн хүрээнд өргөтгөл, шинэчлэлт, суурилуулалт хийгдсэн цэвэр усны магистрал шугамыг ашиглалтад оруулах комиссыг ажлын хэсэгтэй хамтран зохион байгуулах, оролцох,
2. Төслийн III ээлжийн ухаалаг тоолуурыг суурилуулах ажлыг хугацаа алдахгүй хийлгэхэд анхаарч гүйцэтгэгч байгууллагыг зөвлөмж чиглэлээр хангах, шаардлагатай байгууламжуудад ашиглалтад оруулах комиссыг эрх бүхий болон холбогдох байгууллагатай хамтран зохион байгуулах,
3. Төслийн хүрээнд бий болсон өмч хөрөнгийг шилжүүлэх, ашиглагч, эзэмшигч байгууллагад актаар хүлээлгэн өгөх ажлыг зохион байгуулах,
4. Техникийн болон холбогдох бусад баримт бичгийн бүрдлийг архивын баримт бичгийн стандартад нийцүүлэн бэлтгэн бүрдүүлж улсын архивт хүлээлгэн өгөхөд хяналт тавьж ажиллах,
5. Төслийн эцсийн тайланг гарган тайлагнаж гэрээг дүгнэх,

ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

Салбарын хяналт-шинжилгээ,
үнэлгээ, дотоод аудитын газрын
даргын албан үүргийг түр орлон
гүйцэтгэгч

Б.Найрамдал

БОЛОВСРУУЛСАН:

Хот байгуулалт, орон сууцны
бодлогын хэрэгжилтийн хяналт-
шинжилгээ, үнэлгээ хариуцсан
шинжээч

Б.Одбаатар